

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

КОНСТАНТИН ПОПОВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 15035/03 г.)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

25 юни 2009 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

25/09/2009 г.

Това решение може да претърпи редакционни промени.

По делото на Константин Попов срещу България,
Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като камера в състав:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *председател*,
Райт Марусте (Rait Maruste),
Карел Юнгвирт (Karel Jungwiert),
Ренате Йегер (Renate Jaeger),
Марк Вилигер (Mark Villiger),
Изабел Беро-Льофевр (Isabelle Berro-Lefèvre),
Здравка Калайджиева, *съдии*,

и Клаудия Вестердик (Claudia Westerdiek), *Секретар на Отделението*,
след проведено закрито заседание на 2 юни 2009 г.,
се произнесе със следното съдебно решение, постановено на същата дата:

ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (№ 15035/03 г.) срещу Република България, подадена на 23 август 2003 г. пред Съда на основание на чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи ("Конвенцията") от българския гражданин г-н Константин Попов ("жалбоподателят").

2. Жалбоподателят е представляван от г-н М. Екимджиев и г-жа С. Стефанова – адвокати, практикуващи в град Пловдив.

3. Жалбоподателят твърди, че властите отварят и проверяват кореспонденцията му в затвора и че той не разполага с ефикасно правно средство за защита.

4. На 12 ноември 2007 г. председателят на Пето отделение решава да изпрати уведомление за жалбата до правителството. Съдът решава също така да разгледа едновременно допустимостта и съществуването на жалбата (чл. 29, ал. 3 от Конвенцията).

ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

1. Жалбоподателят е роден през 1982 г. и живее в град Съединение.

6. На неуточнена дата преди 2003 г. той е обвинен в извършването на престъпление и е задържан в очакване на съдебен процес в Пловдивския затвор. На по-късна неуточнена дата той започва изтърпяването на наказание лишаване от свобода. През 2007 г. е освободен.

7. На три пъти, а именно на 4 февруари, 28 февруари и 7 април 2003 г., жалбоподателят изпраща писма до своя защитник относно множеството си присъди, очакваната кумулативна присъда и искането си да бъде освободен под гаранция. Писмата са връчени от него на администрацията на затвора в пликове с адреса на адвоката, готови да бъдат изпратени. Персоналът на затвора поставя печат „ПРОВЕРЕНО” върху плика на всяко писмо, преди да го изпрати до местоназначението му.

8. На 4 юни 2003 г. адвокатът на жалбоподателя изпраща писмо до администрацията на затвора, в което тя довежда до знанието на началника на затвора, че някои писма, изпратени до нея от затворници, носят печата „ПРОВЕРЕНО”. С писмо от 2 юли 2003 г. тя е уведомена, че в случаите, в които има подозрение, че писмо на затворник, което изглежда адресирано до адвокат, в действителност е адресирано до трето лице, администрацията на затвора извършва проверки, за да се установи кой е истинският получател.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО И ПРАКТИКА

2. Приложимото вътрешно право и практика относно кореспонденцията на задържани лица и затворници са обобщени в решението на Съда по делото *Петров срещу България*, № 15197/02 г., §§ 17 – 23 и 25, 22 май 2008 г.

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

3. Жалбоподателят се оплаква на основание на чл. 8 от Конвенцията, че кореспонденцията с адвоката му е следена от администрацията на затвора. Чл. 8 гласи, доколкото е приложим:

„1. Всеки има право на неприкосновеност на ... тайната на кореспонденцията.

2. Намесата на държавните власти в упражняването на това право е недопустима, освен в случаите, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала или на правата и свободите на другите.”

4. Правителството не представя становище.

5. В писменото си становище жалбоподателят повтаря първоначалния си аргумент, че намесата в правото му на неприкосновеност на тайната на кореспонденцията му не е „в случаите, предвидени в закона”.

А. Допустимост

6. Съдът отбелязва, че оплакването не е явно необосновано по смисъла на чл. 35, ал. 3 от Конвенцията. Освен това той отбелязва, че то не е недопустимо на други основания. Следователно трябва да бъде обявено за допустимо.

Б. По същество

14. Съдът отбелязва, че най-малко три писма, изпратени от жалбоподателя до неговия защитник, са отворени и евентуално прочетени от администрацията на затвора (вж. параграф 7 по-горе). Практиката на отваряне на такива писма се признава в писмо на администрацията до адвоката на жалбоподателя от 2 юни 2003 г. (вж. параграф 8 по-горе). При тези обстоятелства Съдът намира, че е налице намеса в правото на жалбоподателя на неприкосновеност на тайната на кореспонденцията му по чл. 8 от Конвенцията.

15. Тази намеса ще доведе до нарушение на чл. 8, освен ако може да се докаже, че тя е „в случаите, предвидени в закона”, преследва една или повече законни цели, както са определени в алинея 2, и е „необходима в едно демократично общество” за постигането на тези цели.

16. Съдът не намира за необходимо да определя дали намесата е „в случаите, предвидени в закона”, тъй като счита, че тя е в нарушение на чл. 8 от Конвенцията в други отношения (вж. *Петров*, цитирано по-горе, § 41).

17. Що се отнася до изискването намесата да е „необходима в едно демократично общество” за постигането на законна цел, Съдът отбелязва, че жалбоподателят е адресирал въпросните писма до адвоката си и ги е предал на администрацията на затвора в пликове (вж. параграф 7 по-горе). При тези обстоятелства обяснението на администрацията, че трябва да отвори писмата и да провери дали наистина са адресирани до адвоката, е неубедително. То не се основава на нито един факт и очевидно не се отнася до конкретно подозрение по отношение на конкретния случай, а касае общата хипотетична възможност за злоупотреба, която администрацията на затвора разглежда като достатъчна, за да оправдае политиката на системен контрол. В действителност цялата входяща и изходяща кореспонденция на лишените от свобода, включително и тази с техните адвокати, е обект на проверка съгласно чл. 33 от Закона за изпълнение на наказанията. Това системно следене на кореспонденцията на лишените от свобода от властите в България, както Съдът вече е установил, е в нарушение на чл. 8 (вж. *Петров*, цитирано по-горе §§ 43 – 45, и *Бочев срещу България*, № 73481/01, §§

94 – 98, 13 ноември 2008 г.). Съдът не вижда причина да достигне до различно заключение по настоящото дело.

18. Следователно е налице нарушение на чл. 8 от Конвенцията.

II. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

7. Жалбоподателят също така се оплаква, че не разполага с ефикасно правно средство за защита по отношение на правото му на неприкосновеност на тайната на кореспонденцията му – в нарушение на чл. 13 от Конвенцията, който гласи:

„Всеки, чиито права и свободи, провъзгласени в тази Конвенция, са нарушени, има право на ефикасни правни средства за тяхната защита пред съответните национални власти, дори и нарушението да е извършено от лица, действащи при упражняване на служебни функции.”

8. Правителството не представя становище.

9. В своето писмено становище жалбоподателят счита, че е налице нарушение на чл. 13 от Конвенцията.

A. Допустимост

10. Съдът отбелязва, че оплакването не е явно необосновано по смисъла на чл. 35, ал. 3 от Конвенцията. Освен това той отбелязва, че то не е недопустимо на други основания. Следователно трябва да бъде обявено за допустимо.

Б. По същество

23. Съдът отбелязва, че в решението по делото *Петров срещу България* се заключава, че не е налице нарушение на чл. 13 от Конвенцията, тъй като следенето на кореспонденцията на жалбоподателя не е резултат от индивидуално решение на администрацията на затвора или друг орган, а директно произтича от прилагането на съответното законодателство; освен това чл. 13 не гарантира правно средство за защита, позволяващо първичното законодателство на договарящата държава да бъде оспорено пред национален орган на основание, че е в противоречие с Конвенцията (вж. *Петров*, цитирано по-горе, § 65). Съдът не вижда причина да достигне до различно заключение по настоящото дело.

24. Съответно не е налице нарушение на чл. 13 от Конвенцията.

III. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

11. Чл. 41 от Конвенцията гласи:

„Ако Съдът установи нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевщата страна.”

А. Вреди

26. Жалбоподателят не претендира имуществени вреди. По отношение на неимуществени вреди той претендира 10 000 евро (EUR).

27. Правителството не представя коментар.

28. Съдът счита, че жалбоподателят сигурно е претърпял неимуществени вреди, които са в резултат от нарушаване на правото му на неприкосновеност на тайната на неговата кореспонденция. Като взе предвид всички обстоятелства по делото, Съдът му присъжда 1 000 евро.

Б. Разноски

29. Жалбоподателят претендира 2 240 евро за 32 часа правна работа на адвокатите си, при часова ставка от 70 евро. В подкрепа на това твърдение той представя отчет-график. Той също така претендира 146 евро за пощенски, преводни и канцеларски разходи. Той иска сумата, присъдена му за разноски, да бъде изплатена директно на неговите адвокати – г-н М. Екимджиев и г-жа С. Стефанова.

30. Правителството не представя коментар.

31. Според практиката на Съда жалбоподател има право на възстановяване на разноски само доколкото е доказано, че те са действително и по необходимост направени и са в разумен размер.

32. По настоящото дело, като взе предвид информацията, с която разполага, и горепосочените критерии, както и факта, че оплакванията, разгледани в настоящия случай, са със сравнително ниска сложност, а също и непредставянето от страна на жалбоподателя на всички необходими документи (например фактури за разходите за превод), Съдът намира за разумно да присъди 800 евро за разноски по всички искове, която сума да бъде преведена директно по банковите сметки на адвокатите на жалбоподателя.

В. Лихва за забава

12. Съдът счита за подходящо лихвата за забава да бъде изчислена на основата на пределния лихвен процент по заеми на Европейската централна банка, с добавени три процентни пункта.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ
ЕДИНОДУШНО:

1. *Обявява* жалбата за допустима;
2. *Постановява*, че е налице нарушение на чл. 8 от Конвенцията;
3. *Постановява*, че не е налице нарушение на чл. 13 от Конвенцията;
4. *Постановява*
 - (а) ответната държава да заплати на жалбоподателя в срок от три месеца от датата, на която съдебното решение влезе в сила в съответствие с чл. 44, ал. 2 от Конвенцията, долупосочените суми в левова равностойност към датата на плащането:
 - (i) EUR 1 000 (хиляда евро) за неимуществени вреди, заедно с всички данъци, които могат да бъдат дължими върху тази сума;
 - (ii) EUR 800 (осемстотин евро) за разноски, заедно с всички данъци, които могат да бъдат дължими от жалбоподателя върху тази сума, която да бъде преведена директно по банковите сметки на процесуалните представители на жалбоподателя;
 - (б) след изтичане на горецитирания тримесечен срок до извършване на плащането ще бъде дължима обикновена лихва върху горната сума в размер, равен на пределния лихвен процент по заеми на Европейската централна банка за периода на забава, с добавени три процентни пункта;
5. *Отхвърля* останалата част от иска на жалбоподателя за справедливо обезщетение.

Изготвено на английски език и оповестено в писмен вид на 25 юни 2009 г., в съответствие с чл. 77, ал. 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар на Отделението

Пеер Лоренцен
Председател